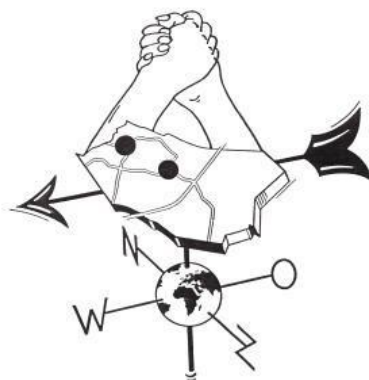

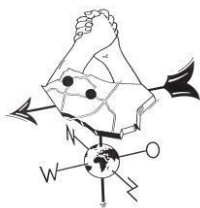

HEELWEGS BELANG

Een toekomstvisie voor Heelweg

Contents

1	Inleiding	1
1.1	Hoe is de toekomstvisie tot stand gekomen?	1
2	Heelweg in 2017	2
2.1	Wonen.....	2
2.2	Onderwijs	2
2.3	Sport en Verenigingsleven	3
2.4	Ontgroening en vergrijzing	4
2.5	Voorzieningen	4
2.6	Bereikbaarheid	5
2.7	Werkgelegenheid	5
2.8	Duurzaamheid.....	5
2.9	Landschap	5
2.10	Toerisme en recreatie	5
3	Trends en ontwikkelingen	6
3.1	Demografische factoren	6
3.2	Economische factoren.....	7
3.3	Sociale factoren	8
3.4	Technologische factoren	8
3.5	Ecologische factoren.....	10
3.6	Politieke factoren.....	10
4	Heelweg in 2030	12
4.1	Een goede leven op basis van: gezondheid, veiligheid en leefbaarheid	12
4.1.1	Wonen in 2030.....	12
4.1.2	Voorzieningen in 2030.....	12
4.1.3	Gezondheid in 2030	13
4.2	Duurzaamheid.....	13
4.2.1	Duurzaamheid in 2030	13
4.3	Bereikbaarheid	14
4.3.1	Bereikbaarheid in 2030	14
4.4	Werkgelegenheid	14
4.4.1	Werkgelegenheid in 2030.....	15
5	Nu op weg naar 2030	15
6	Bijlage 1: Duurzame Voorzieningen Enquête	17
7	Bijlage 2: Bewonersenquête 2015	20

Een toekomstvisie voor Heelweg

1 Inleiding

De leefbaarheid van de kleine kernen in de gemeente Oude IJsselstreek staat onder druk. Bevolkingsopbouw verandert. Jongeren trekken weg en de mensen die blijven worden steeds ouder. Daarnaast is het steeds moeilijker om voorzieningen zoals scholen, winkels en (sport)verenigingen in stand te houden.

Deze Toekomstvisie is een langetermijnvisie voor de sociale en fysieke leefbaarheid in Heelweg. Dat betekent dat de visie niet alleen betrekking heeft op gebouwen, natuur en wegen, maar ook op alle activiteiten die de fysieke leefbaarheid beïnvloeden. In deze Toekomstvisie spreken wij daarom ook wel over de integrale leefbaarheid die betrekking heeft op alle aspecten die gevolgen kunnen hebben voor de kwaliteit van wonen, werken en ontspannen.

Heelwegs Belang wil, met dit toekomstvisie voor Heelweg, de volgende punten bereiken:

- De toekomstvisie dient als een bijdrage aan de uitvoering van de gemeentelijke (beleids)programma's.
- Toekomstig beleid houdt rekening met het onderscheidende karakter van de kleine kernen.
- De relatie met de gemeente is gebaseerd op vertrouwen.
- Gemeentelijk beleid komt in samenwerking met de kleine kernen tot stand.

1.1 Hoe is de toekomstvisie tot stand gekomen?

Onze gemeente heeft geschreven:

“Thema’s die in de woonvisie terug komen zijn onder andere duurzaamheid, leefbaarheid, wonen en zorg, nieuwbouw, betaalbaarheid, bijzondere doelgroepen (senioren, statushouders, jongeren).”¹

“De omgevingsvisie is in voorbereiding. Deze visie over de toekomst van onze gemeente wordt mét de samenleving opgesteld. Met de gemeenteraad wordt gesproken over de rol die zij wenst te hebben in dit proces. De omgevingsvisie is in principe eind 2018 gereed voor besluitvorming. Er wordt ook gesproken over het opstellen van een regionale omgevingsvisie; deze zal dan doorwerking hebben op de - verplichte - lokale omgevingsvisie; qua inhoud, planning en mogelijk ook financiën.”²

Er zijn verschillende thema’s die voor de leefbaarheid van Heelweg belangrijk en soms zelfs bepalend zijn.

Een groot invloed op de ontwikkeling van onze toekomstvisie is de *Leefbaarheidsvisie – Kleine Kernen van Oost Gelre*³. Het structuur en thema’s van deze document spraak ons aan.

¹ <https://www.oude-ijsselstreek.nl/gemeente-aan-de-slag-met-de-woonvisie>

² <https://oude-ijsselstreek.begrotingonline.nl/programmabegroting-2018---2021/project/121-opstellen-omgevingsvisie>

³ <http://marienveldsbelang.nl/documents/leefbaarheidsvisie-kleine-kernen-oost-gelre/>

2 Heelweg in 2017

Dit hoofdstuk geeft weer hoe de negen thema's op dit moment spelen in Heelweg.

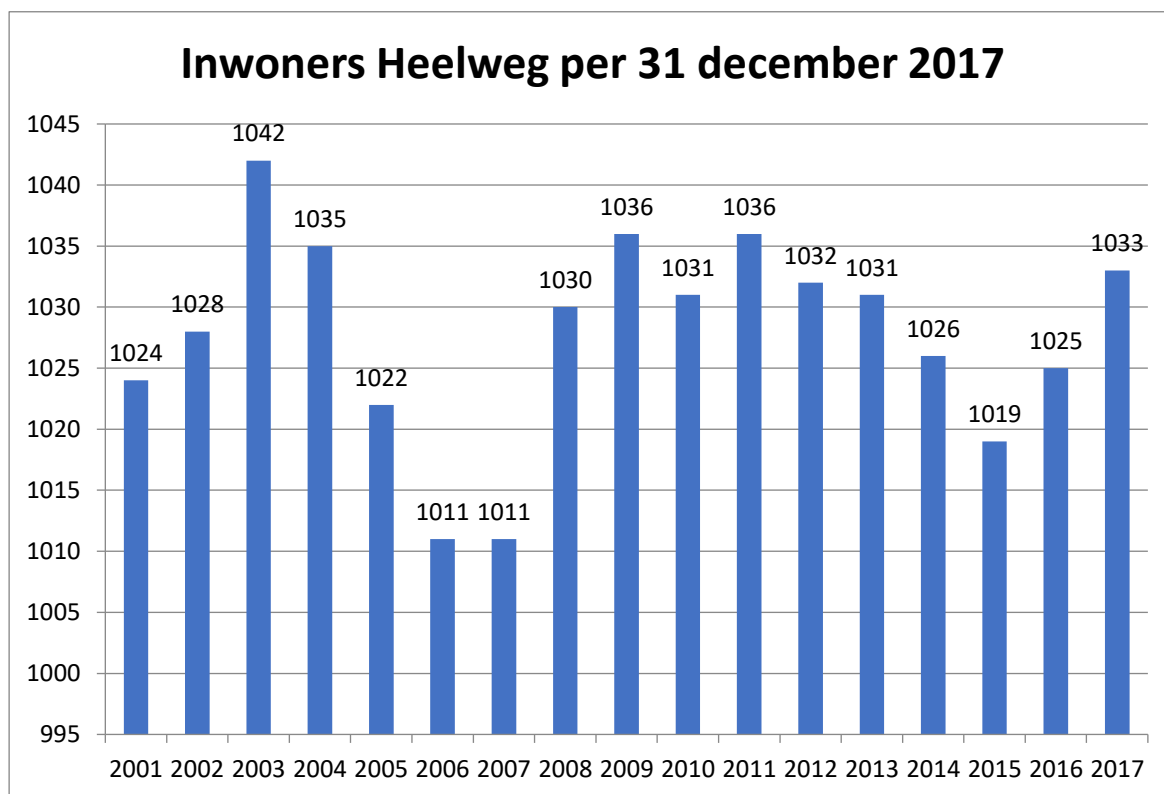
2.1 Wonen

Per 31 december 2017 hadden wij 1.033 inwoners in Heelweg, met 81 huizen in de twee kernen van Heelweg Oost en Heelweg West; en 342 huizen in het buitengebied.

Als jongeren in de Achterhoek blijven, willen zij vaak wonen in het dorp waar ze opgegroeid zijn. Maar, er zijn echter weinig huur- en koopmogelijkheden in Heelweg voor deze groep. En omdat jongeren vaak nog geen zekerheid hebben over hun inkomen en relatie, is een woning kopen bijna onmogelijk.

Veel jongeren besluiten dan noodgedwongen om elders te gaan (samen)wonen, omdat zij in Heelweg geen betaalbare woning kunnen vinden.

Tegelijk wonen veel oudere bewoners eigenlijk te groot; ze bezitten een groot huis met grote tuin. Het lukt deze ouderen vaak niet om de grote woning te verkopen en kleiner te gaan wonen. En als het lukt, ouderen verhuizen vaak naar Varsseveld - Heelweg heeft geen beschikbare kleine, luxe seniorenwoningen.

2.2 Onderwijs

De kinderen die in Heelweg wonen kunnen nog in Heelweg basisonderwijs volgen. Er is een locatie van IKC De Meeander op Molenweg 39, 7055 AH Heelweg. Voor middelbaar en hoger onderwijs moeten de jongeren over de dorpsgrens heen.

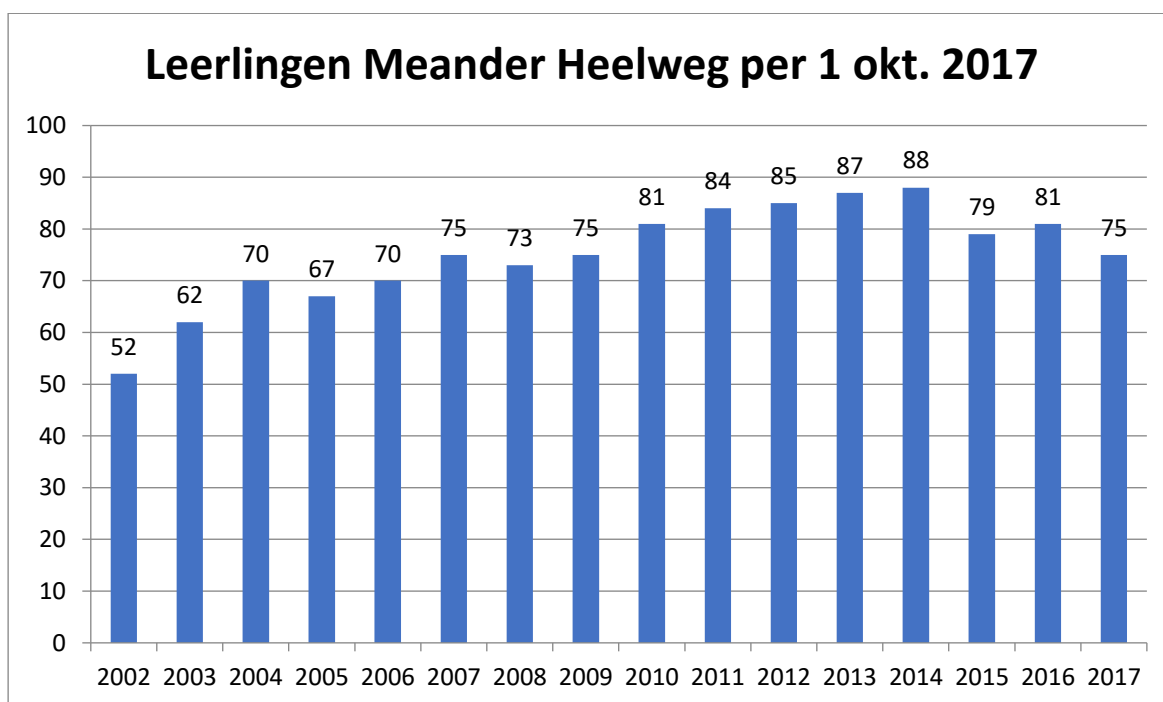
Per 1 oktober 2017 zijn er 75 leerlingen in de school. Wij merken dat ouders die in het buitengebied van Heelweg op de zuidelijke kant van de N18 wonen willen liever dat hun kinderen naar De Meeander in Varsseveld gaan. Met het opheffen van de oversteekmogelijkheid op de N18 tussen Entinkweg en Bosboombroekerweg zal deze

gevoel sterker worden. Oversteken bij de Lichtenvoordseweg zal nog gevaarlijker voor fietsers zijn.

Er is ook het toekomstige invloed van de nieuwe fietstunnels onder de N18 bij de N318 en de Zelhemseweg kruisingen. Is er het gevaar dat meer ouders op de noordelijke kant van de N18 nu voor Varsseveld zullen kiezen? Dat gevaar is wel degelijk aanwezig.

Behalve dit fysiek hindernis, is er ook een digitale hindernis voor de basisschool in Heelweg. Op het ogenblik is er geen snel internetverbinding mogelijk. Zie 2.5 voor meer informatie over dit onderwerp.

2.3 Sport en Verenigingsleven

Voor een gezond sport en verenigingsleven is een gezonde bevolkingssamenstelling belangrijk. Elke (sport)vereniging heeft namelijk een bestuur en actieve leden nodig. Het vinden van bestuursleden is niet voor elke vereniging even makkelijk. Ook vinden van nieuwe jeugdige leden is niet altijd makkelijk.

Wij hebben actief (sports)verenigingen in Heelweg. Op het gebied van sport, is er de Heelwegse Sport Vereniging (voetbal), en de Schietvereniging Heelweg. Voor cultuur, hebben wij twee koren (de Christelijk Gemengde Zangvereniging "Gloria in Excelsis Deo", en het gezelligheidskoor "Kiekan") en de Toneelgroep Heelweg.

Op het gebied van sociale groepen, is er een actieve Kruisjasclub, en Ouderensoos, en een afdeling van Vrouwen van Nu.

De Vereniging School- en Volksfeest organiseert 2 activiteiten per jaar, het Oranjefeest op koningsdag en het volksfeest in juni. De vele vrijwilligers maken er elk jaar weer een mooi feest van, overdag kinderspelletjes, 's middags een gezellige middag voor de iets oudere inwoners van Heelweg en 's avonds een groot dansfeest. Elk jaar weer geweldig om te zien hoeveel kinderen enthousiast meedoen, dat betekent dat Heelweg nog springlevend is.

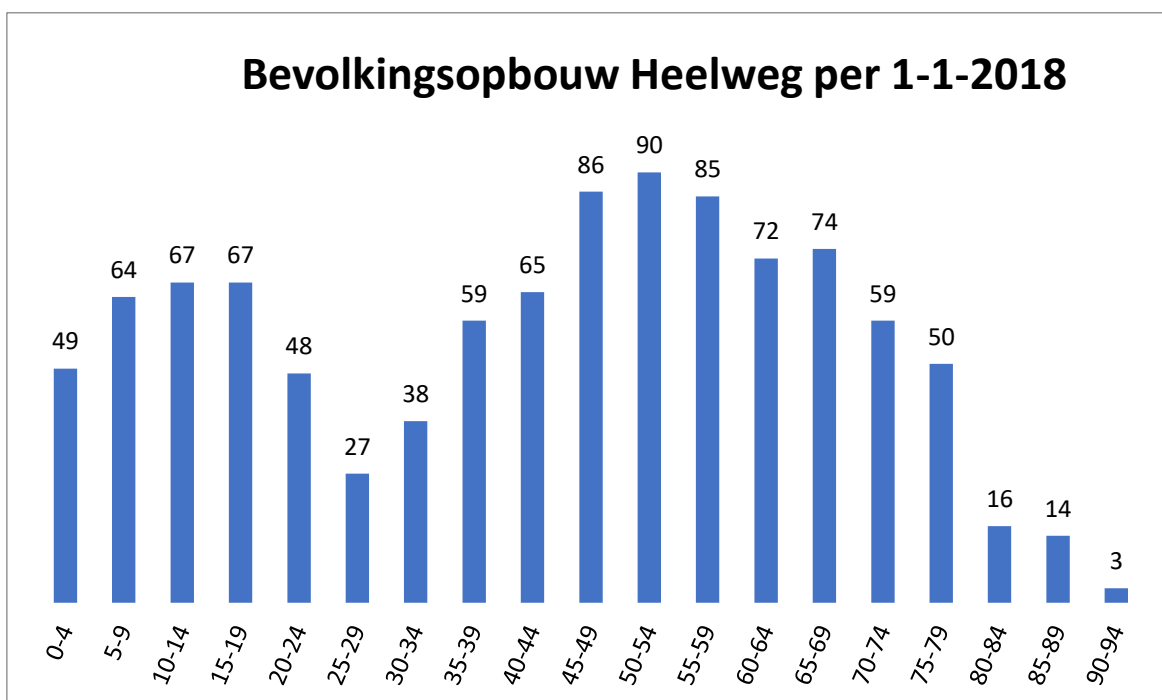
Heelwegs Belang is de dorpsbelangenvereniging, met als doelstelling: de instandhouding van de Leefbaarheid in Heelweg. Dit proberen we te doen door (verantwoorde) bedrijvigheid te stimuleren en alle initiatieven te ondersteunen die de leefbaarheid en saamhorigheid in Heelweg bevorderen. Heelwegs Belang vormt vaak een belangrijke schakel tussen overheid en inwoners.

Alle verenigingen maken gebruik van het Buurtschapshuus in Heelweg Oost. Het bestuur van het Stichting Buurtschapshuus maakt zich hard om het Buurtschapshuus te behouden voor de inwoners van Heelweg, omdat het Buurtschapshuus in belangrijke mate bijdraagt aan de sociale cohesie en leefbaarheid van het dorp. Zie ook paraaf 2.5.

2.4 Ontgroening en vergrijzing

Jongeren trekken weg uit Heelweg voor studie of omdat ze geen passende woonruimte kunnen vinden in hun geboortedorp. Tegelijk neemt het aantal oudere mensen toe. Sommige willen graag zo lang mogelijk in hun eigen dorp blijven wonen en daarnaast moeten ze ook lang op zichzelf blijven wonen. Om dat mogelijk te maken, is er voor hen steeds meer zorg nodig. In feit, is het hetzelfde voor ouderen die willen verhuizen, maar voor wie het lukt niet hun huis te verkopen en kleiner te gaan wonen (zie paraaf 2.1). De vraag naar zorg voor beide groeiende groep ouderen is zodoende groot.

Het is duidelijk van de grafiek beneden dat er een gat in de bevolkingsgroepen is – er zijn weinig jonge mensen tussen 20 - 40 in Heelweg en de meerderheid zijn ouder.

Totaal inwoners: 1033, waarvan 498 vrouwen en 535 mannen

2.5 Voorzieningen

De belangrijkste voorzieningen in Heelweg zijn de basisschool (en peuteropvang) en het Buurtschapshuus.

Behalve de Farm en Country Shop, de winkel van Peppelman Bosbessen en de kledingzaak van Veenstra en Zn., zijn er geen “gewone” winkels overgebleven in het dorp of omgeving. Inwoners moeten naar Varsseveld (of Lichtenvoorde) voor hun boodschappen, en voor voorzieningen zoals huisarts (en andere gezondheidsvoorzieningen), tandarts, banken, geldautomaten en bibliotheek.

Qua infrastructuur, de basis nutsvoorzieningen zijn aanwezig in Heelweg en omgeving.

2.6 Bereikbaarheid

Qua fysieke bereikbaarheid, is er geen openbaar vervoer die rijdt binnen de kernen van Heelweg Oost en Heelweg West. Wij hebben een dorpsauto pilot uitprobeerde in 2016, maar er was niet genoeg draagvlak. Mensen maken gebruik van hun eigen auto's of maken afspraken met hun burens om reizen te doen.

Qua digitale bereikbaarheid, tot nu toe is er geen glasvezel in Heelweg of haar buitengebied, en mobiele bereikbaarheid is niet gegarandeerd. Wij wonen nog steeds in een digitale woestijn. Dit heeft een grote invloed op de sociale domeinen zoals wonen, zorg en werken.

2.7 Werkgelegenheid

Er zijn een aantal bedrijven en ondernemers in Heelweg, maar een groot deel van de inwoners werkt buiten het gebied. Thuiswerken is voor de mensen door traag internetverbinding haast niet mogelijk; ook onze bedrijven klagen er veel over.

2.8 Duurzaamheid

Er is belangstelling voor duurzaamheid in Heelweg voor een lange tijd. In 2012 was er onze eerst informatieavond over zonnepanelen gehouden, en sindsdien is het aantal daken met zonnepanelen gestaag gegroeid. Energiebesparing is een belangrijk wapen in de strijd tegen klimaatverandering. Bouwbedrijf Bruggink is actief in dit gebied.

2.9 Landschap

De kleine kern Heelweg bestrijkt een groot gebied met 2 woonkernen (Heelweg-Oost en Heelweg-West) en een uitgestrekt gebied met bossen, boerderijen en water.

De landerijen worden onderbroken door prachtige houtwallen en watergangen. Naast verharde wegen wordt het gebied ook doorkruist door fietspaden en zandpaden.

In Heelweg – West bevindt zich een grote waterplas 't Hoge Venne en in Heelweg-Oost vindt u een groot natuurgebied, de Vennebulten.

Het grootste deel van de cultuurgrond is in bezit van veelal agrarisch ondernemers. Naast uiteraard grasland en mais voor de veeteelt is er een scala aan gewassen die geteeld worden. Hierbij moet je o.a. denken aan aardappelen tarwe en gerst

2.10 Toerisme en recreatie

Fietsen en wandelen door het prachtige Achterhoekse landschap is een grote attractie voor toeristen. Er zijn verblijf mogelijkheden in onze B&B's en Camping plekken. Sinds 2007 komen vissers naar Visdorado 'de Kool' in Heelweg. Paarden en motorsport evenementen worden regelmatig in de Vennebulten gehouden.

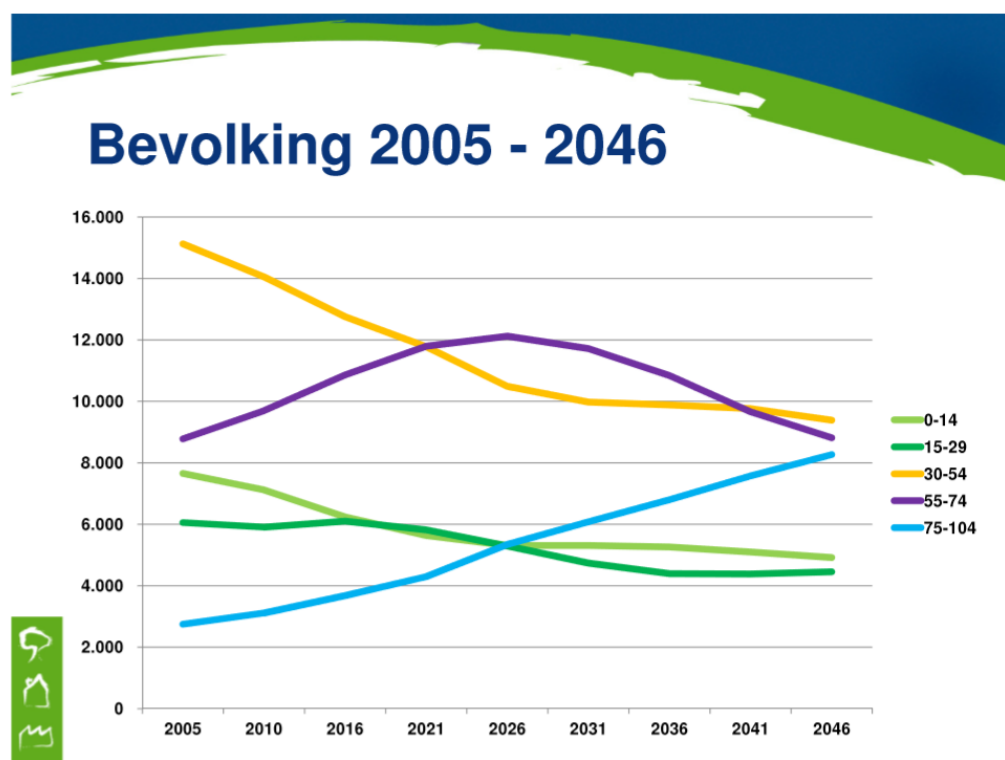

3 Trends en ontwikkelingen

De kwesties die de bewoners in Heelweg ervaren, hebben in veel gevallen te maken met trends en ontwikkelingen die in de Achterhoek (en soms landelijk) gaande zijn. Aan de hand van de DESTEP-factoren bespreken we in dit hoofdstuk deze invloeden. DESTEP staat voor demografische, economische, sociale, technologische, ecologische en politieke factoren.

3.1 Demografische factoren

In de bevolkingsopbouw voor Heelweg (paraaf 2.4) zijn er weinig jonge mensen (leeftijd 20 – 40) in Heelweg en de meerderheid zijn ouder. De prognose voor de bevolking in de hele Oude IJsselstreek heeft hetzelfde verhaal en vergrijzing stijgt enorm⁴.

In de gemeente Oude IJsselstreek wordt er betreft de woningbouw rekening gehouden met een krimpende en vergrijzende bevolking (zie beleidsnotitie 16 september 2106) met als gevolg dat tot 2025 er van de 518 geplande woningen slechts 237 gerealiseerd kunnen worden.

Het Heelwegs Belang onderschrijven de doelstelling om de juiste woning op de juiste plek te realiseren maar willen aangaande de context alsnog opmerkingen plaatsen.

Wij vernemen namelijk dat binnen de kleine kernen en bijbehorend buitengebied vooral jongeren afkomstig uit diezelfde gebieden moeite hebben met het vinden van een woning. Dit draagt uiteindelijk bij aan de verdere vergrijzing van de regio en aan een verminderde leefbaarheid. Bovendien is er inmiddels sprake van economische groei welke de woningbehoefte in de Achterhoek groter maakt, met name door (jonge)

⁴ https://www.oude-ijsselstreek.nl/sites/default/files/atoms/files/factsheets_ woonvisie_tbv_website.pdf

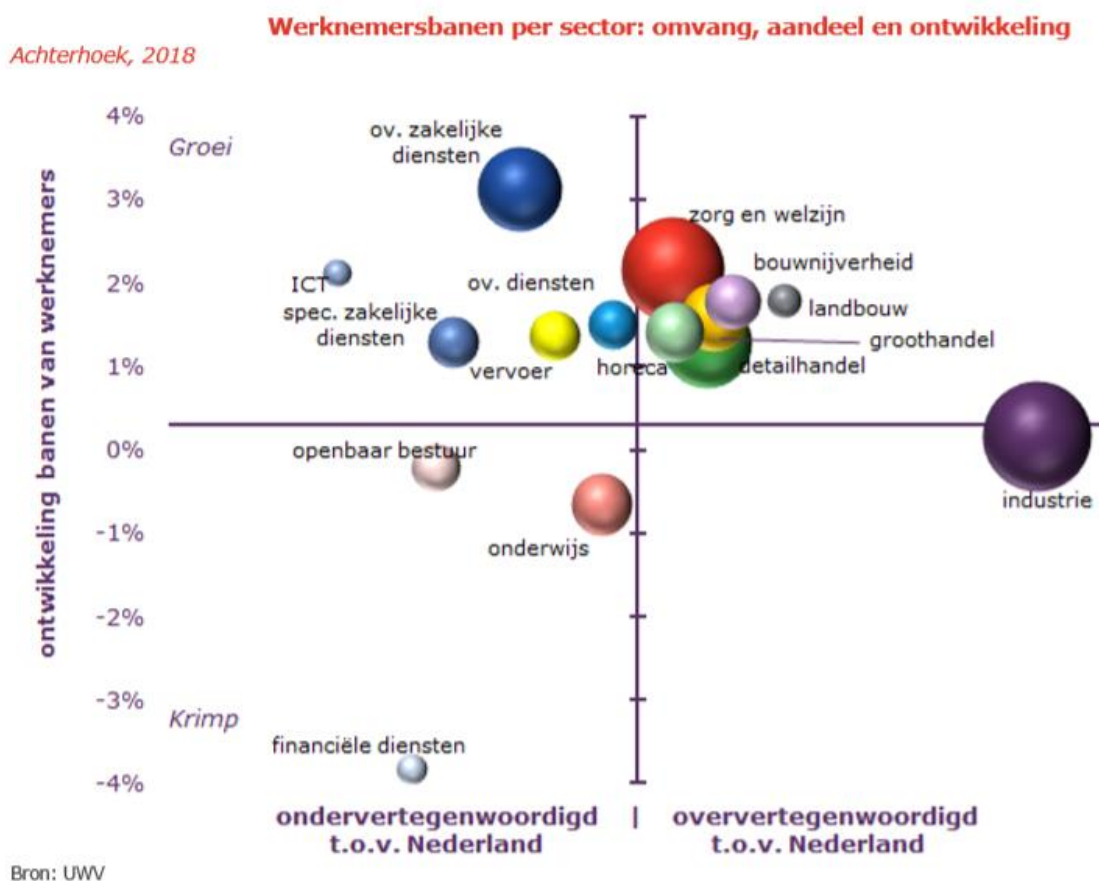

mensen van buiten de regio. De rol die jonge mensen spelen voor de regio is zoals u weet niet te onderschatten, ten overvloede noemen wij als voorbeelden het voortbestaan van scholen en verenigingen.

Door vergrijzing als uitgangspunt te nemen ontstaat er een zelf vervullende voorspelling die wij zien als een sterfhuiskonstructie voor de leefbaarheid in de Achterhoek.

3.2 Economische factoren

In de Achterhoek is de meeste werkgelegenheid in de (maak)industrie, zorg en welzijn, en detailhandel.

Dit afbeelding⁵ geeft drie dingen weer.

- De omvang en verdeling van banen van werknemers eind 2018; hoe meer banen, hoe groter de bol.
- De verwachte procentuele groei of krimp in 2018 ten opzichte van 2017; boven de horizontale as is sprake van groei, eronder van krimp.
- Het relatieve belang van een sector voor de regio in 2018. Dit is hier het regionale aandeel van een sector in het aantal banen van werknemers, in verhouding tot het landelijke aandeel van die sector in het aantal banen van werknemers. Links van de verticale as is het regionale aandeel kleiner dan het landelijke aandeel, rechts groter.

In de agrarisch sector, er is sprake van schaalvergroting en dalen van het aantal bedrijven. In Gelderland geldt dat in 2014 volgens de CBS-landbouwtelling ca. 50%

⁵ Bron: UWV Regio in Beeld Achterhoek: https://www.werk.nl/xpsitem/wdo_012993

van de boeren voor 94% van de landbouweconomische opbrengsten zorgt en 77% van de agrarische gronden in Gelderland gebruikt. Fulltime boeren zijn er steeds minder. De komende 15 jaren stoppen er ca. 5.000 boeren (= 4 op de 10 boeren)⁶.

Een belangrijk signaal is dat de tijd van vrijkomende kleinschalige boerderijtjes voorbij is. Dat op zijn beurt een invloed op het landschap in de komende jaren heeft.

3.3 Sociale factoren

Zorg en ondersteuning zal in de Achterhoek vaker dichtbij of aan huis verleend worden. Ouderen blijven langer thuis wonen in plaats van naar een verpleeghuis/bejaardenhuis te gaan, waardoor juist ook de zwaardere zorg aan huis stijgt. Dit vraagt ook van de kleine kernen passende inzet van zorg en ondersteuning, zodat mensen langer thuis in hun dorp of omgeving blijven wonen. Zorg op afstand is dan belangrijker geworden.

De groei in gebruik van internet en sociale media blijft stijgen. Dat betekent “online communities” (internetgemeenschappen) op alle terreinen van het maatschappelijk leven zal ontstaan naast het sociale leven van het dorp en werk gemeenschappen.

3.4 Technologische factoren

De Achterhoek profileert zich sinds 2014/2015 als SmartHub Achterhoek waarbij de nadruk ligt op de implementatie van Smart Industry in de maakindustrie, met cross-overs naar de zorg, agrofood en vrijetijdseconomie. En terwijl de agrarisch ondernemers maken meer gebruik van automatisering, zoals we hebben gezien (paraaf 3.2) zullen er minder kleine boerderijen.

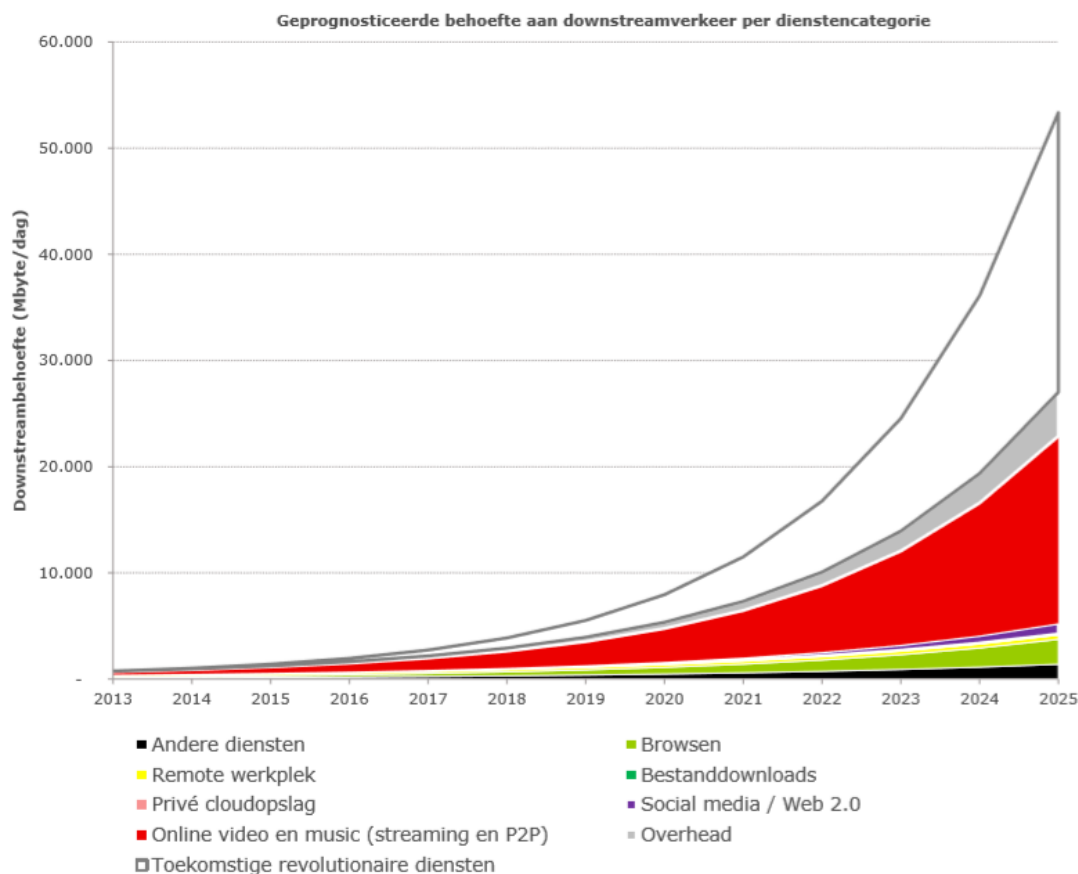
Snel internet is nu al onmisbaar, en steeds meer diensten zullen via internet geleverd zijn. Bijvoorbeeld, zorg op afstand is nu al afhankelijk van een snel, vertrouwde internetverbinding, en in de komende jaren, meer functies voor monitoring van de gezondheid van mensen in verband met domotica in en om huis zijn onvermijdelijk.

De vraag voor alle diensten (digitale entertainment, sociale netwerk diensten, browsen, digitale winkelen, zaken afhandelen, werken en domotica) zal sterk groei⁷:

⁶ Nadere analyse vrijkomende agrarische bebouwing Gelderland: <http://edepot.wur.nl/351117>

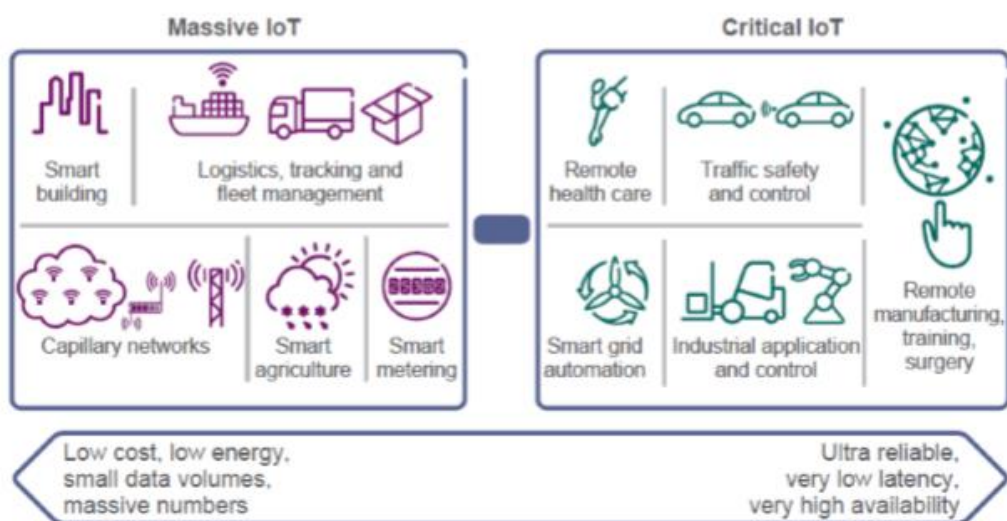
⁷ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2016/12/05/de-toekomst-van-digitale-connectiviteit-in-nederland>

De verwachting is dat over de gehele periode 2016-2026 de gemiddelde gevraagde bandbreedte exponentieel blijft toenemen, met zo'n 40% jaarlijkse groei in de downstream richting en een iets hogere groei in de upstream richting.

Behalve menselijk gebruik van internetdiensten, er zal een sterkere groei in apparaten die zijn aangesloten op het internet, en maken gebruik van internetdiensten. Dit is de zogenoemd "Internet of Things" (IoT).

De verwachting is bij 2020 er zal (wereldwijde) 4,6 miljard gebruikers en 27,1 miljard apparaten die gebruik maken van internetdiensten⁸.

Vanaf 2020 komt 5G-technologie in gebruik in mobiele netwerken. Volgens het TNO rapport⁹: “We zien mobiele netwerken als een essentiële aanvulling op de vaste infrastructuur, maar niet geschikt als één-op-één alternatief daarvoor”.

Internetdiensten en IoT apparaten zullen gebruik maken van vaste en mobiele netwerken. Praktische gezien, het platteland buitengebied is nog steeds een uitdaging. Het TNO rapport:

“...de toegankelijkheid van breedband voor vrijwel alle huishoudens in Nederland gewaarborgd is, maar dat het aanbod van **snelle vaste en mobiele accessnetwerken in het buitengebied** een knelpunt blijft. ... De groep huishoudens en bedrijven die buiten de dekking valt kijkt tegen een achterstand in capaciteit aan. Dit effect wordt versterkt doordat er in de dienstverlening in veel (maatschappelijke) sectoren een verschuiving plaatsvindt van digital first naar digital only. Hierdoor heeft deze groep nu of op termijn geen of gebrekkige toegang tot belangrijke diensten vanuit bijvoorbeeld de zorg en het onderwijs. Mobiele netwerken zullen geen volwaardig alternatief worden voor vaste infrastructuur. Wel kunnen deze netwerken zorgen voor een breedband basisvoorziening in buitengebieden, mits daar bij de uitrol van die netwerken rekening mee wordt gehouden”.

3.5 Ecologische factoren

Het klimaat verandert in Nederland. Prognoses voor de komende decennia laten zien dat de gemiddelde temperatuur zal stijgen. Dit heeft gevolgen voor het milieu in Nederland. De komende jaren zullen milieumaatregelen een belangrijk facet van overheidsingrijpen zijn. Ook in termen van veiligheid zijn er consequenties: de klimaatveranderingen hebben gevolgen voor het zeewaterspiegel. Daarnaast zal de temperatuurstijging wellicht gevolgen hebben voor de economische activiteiten die er in Nederland ontplooid worden¹⁰. In reactie daarop heeft het Rijk aangekondigd het doel van de verhuizing naar de circulaire economie door 2050 (zie paraaf 4.2).

3.6 Politieke factoren

De Omgevingswet is een toekomstige Nederlandse wet die een verregaande vereenvoudiging van het stelsel van wetgeving voor de ontwikkeling en het beheer van de leefomgeving (omgevingsrecht) beoogt, door tientallen wetten en honderden regels te bundelen in één nieuwe wet. De wet betekent een aanzienlijke inhoudelijke reductie van regels op het terrein van water, lucht, bodem, natuur, infrastructuur, gebouwen en cultureel erfgoed¹¹. Naar verwachting zal de Omgevingswet in 2021 in werking treden.

Het zal zeker een verandering in de relatie tussen inwoners en de overheid brengen.

Samen met de voorbereiding op de Omgevingswet is het ontwikkelen van een Toekomstvisie voor de gemeente Oude IJsselstreek geplande. Onze toekomstvisie voor Heelweg is een bijdrage aan de gemeentelijk toekomstvisie.

In 2014 was er sprake over een nieuwe goederentrein spoor: de Noordtak Betuweroute. De Provincie Gelderland had een onderzoek gedaan, en een van de

⁸ <https://www.cisco.com/c/en/us/solutions/service-provider/visual-networking-index-vni/index.html>

⁹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2016/12/05/de-toekomst-van-digitale-connectiviteit-in-nederland>

¹⁰ Ministerie van BZK: <https://kennisopenbaarbestuur.nl/thema/trends-en-ontwikkelingen/>

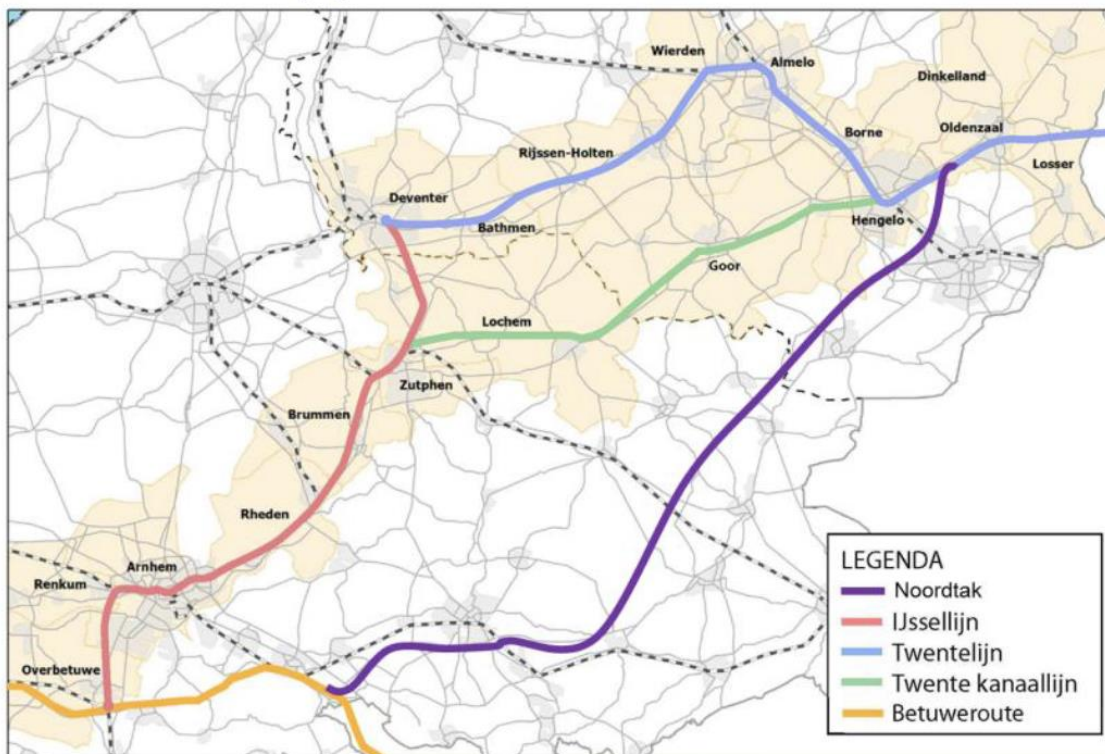
¹¹ <https://www.omgevingswetportaal.nl/>

mogelijk tracés van de Noordtak tussen Heelweg-West en Heelweg-Oost komt te liggen.

Bijlage I Tracé

In juni 2014, staatssecretaris Wilma Mansveld besliste dat de Noordtak voorlopig van de baan was, maar een groot deel van de Tweede Kamer wil dat de Noordtak op de politieke agenda staan. We moeten waakzaam blijven en de lobby om de Noordtak te weren uit de Achterhoek verstevigen. De Noordtak is tot 2020 van de agenda maar komt zonder twijfel terug.

En als de Noordtak komt terug, en is gerealiseerd, dat betekent, van het tracé boven, een spoorlijn voor goederentreinen komt tussen onze twee kernen van Heelweg West en Oost te liggen. Een splitsing van onze samenleving.

4 Heelweg in 2030

Dit hoofdstuk gaat eerst in op kernwaarden en beschrijft daarna de verschillende thema's en geven weer wat een vitale leefbare Heelweg in 2030 kenmerkt en wat daaraan gaat bijdragen.

4.1 Een goede leven op basis van: gezondheid, veiligheid en leefbaarheid

Binnen de Omgevingswet worden het fysieke en sociale domein integraal benaderd. Thema's zoals gezondheid (welzijn & zorg), veiligheid, leefbaarheid, onderwijs zijn namelijk onlosmakelijk verbonden met thema's uit het fysieke domein (zoals verkeer, wonen, werken, voorzieningen, recreatie en landschap).

4.1.1 Wonen in 2030

Onze doelen en standpunten zijn:

- Een thuis voor jong en oud met geschikte (onderwijs)voorzieningen
- De jeugd wil zeker op de Heelweg wonen, als het kan.
- Voor de jongeren bv (goedkope) huurwoningen in een te verbouwen boerderij.
- Een seniorencomplex, waar ouderen luxeappartementen kunnen huren eventueel met zorg.
- Energieneutraal bouwen en de energietransitie onderstrepen (zie 4.2)

4.1.2 Voorzieningen in 2030

De voorzieningen in Heelweg vormen de basis voor leefbaarheid. Er zijn twee sleutelvoorzieningen: het Buurtschapshuus en de basisschool.

4.1.2.1 *Het Buurtschapshuus*

Onze standpunt is dat het Buurtschapshuus het hart van de (sport)verenigingsleven in Heelweg is.

Na de verbouwing in 2017/18, biedt het Buurtschapshuus vernieuwd en bredere mogelijkheden. Dus, ons visie is dat het Buurtschapshuus een plek zal worden waarin voorzieningen zich vestigen en waar het mogelijk is elkaar te ontmoeten, te werken, te leren, te ontspannen, te sporten en zorg te ontvangen.

4.1.2.2 *Onderwijs*

Onze standpunt is dat een basisschool en kinderopvangvoorziening moet in Heelweg blijven – allebei zijn belangrijk voor onze kinderen en hun ontwikkeling.

De keuze voor een basisschool (Varsseveld of Heelweg) voor hun kinderen ligt volledig aan de ouders. Varsseveld zal de school met meer kinderen zitten in een klas blijven. Veel ouders in Heelweg laten hun kinderen liever naar een kleinere school gaan, met meer aandacht voor het kind.

In 2030, de school in Heelweg zal snel internet via glasvezel hebben, en dus het is volledig in staat het leveren van eersteklas onderwijs, met behulp van moderne digitale onderwijsmethoden. De baan van de leraar gaat meer in de richting van opvoedkunde: gericht op leven-voorbereiding van kennis, zoals sociale vaardigheden en culturele normen. Er is ook een zeer grote nadruk op zorg en welzijn van het kind.

4.1.3 Gezondheid in 2030

Onze doelen zijn:

- Zorg(en) voor en met elkaar
- Een groene en gastvrije omgeving met ruimte voor rust en dynamiek

Aangezien de twee dichtstbijzijnde ziekenhuizen in Doetinchem en Winterswijk blijven en de dichtstbijzijnde gezondheidspraktijk in Varsseveld zal zijn, is het belangrijk dat er een hoog niveau van zorg op afstand beschikbaar is. Dit is weer afhankelijk van breedbandinternet via glasvezel.

Een ander doel voor 2030 is dat zorg op afstand wordt aangevuld met een gezondheidskliniek die deeltijds kan worden opgezet in het Buurtschapshuus.

4.2 Duurzaamheid

Het Rijk heeft het doel om een “Circulaire Economie” in 2050 te bereiken¹². Dat betekent geen wegwerpmentaliteit, maar om effectiever, slimmer én winstgevender om te gaan met schaarse grondstoffen. Dat bleekt niet alleen voor bedrijven, maar ook voor de consumenten. In de circulaire economie gaan we veel slimmer om met onze grondstoffen. We gebruiken en verbruiken zo min mogelijk en gaan grondstoffen maximaal hergebruiken. We ontwikkelen producten die zuiniger zijn en vinden nieuwe, slimme manieren om ze te produceren. Daarna gaan we slimmer met ze om, door ze te delen en door te geven.

Verduurzamen van woningen heeft verschillende vormen. Investeren in energiebesparend middelen, zoals zonnepanelen, isolerende beglazing en dak- vloer- en muurisolatie is de meest voorkomende benadering. Verduurzamen kan ook door het aanpassen (splitsen of verbouwen) van woningen, zodat het aantal woonmogelijkheden toeneemt. In ons dorp zou dit per geval gebeuren.

Voor een duurzaam leefbaarheid, is snel internet nodig, en snel internet via glasvezel is de beste, duurzaam oplossing. Wij krijgen het kans, samen met de rest van Oude IJsselstreek, Montferland, Doetinchem en Doesburg om glasvezel in de twee kernen en het buitengebied van Heelweg te pakken. 50% van de huishoudens in de buitengebieden van de vier gemeenten moeten inschrijven voor glasvezel voor 19 februari 2018 om de aanleg van glasvezel te gebeuren. Wij zijn er klaar voor.

4.2.1 Duurzaamheid in 2030

Onze doelen zijn:

- We gaan ervan uit dat we ‘los van het gas’ moeten komen

¹² <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/circulaire-economie>

- Duurzame nieuwbouw is dé standaard geworden en veel woningen wekken meer (duurzame) energie op dan dat ze kosten. Gevolg ook: lagere woonlasten.
- Alle Heelwegse bewoners proberen hun woningen, waaronder ook de boerderijen, energetisch te verbeteren.
- Meer zonnepanelen op daken, maar zijn we tegen zonnepaneelvelden in onze buitengebied, omdat goed agrarische land moet niet verdwijnen.
- In het buitengebied zijn weer andere oplossingen denkbaar, zoals het plaatsen van kleine windmolens op het erf.
- Het basisschool en het Buurtschapshuus maken gebruik van zonnepanelen.
- Het Buurtschapshuus heeft laadpalen voor elektrische fietsen.

4.3 **Bereikbaarheid**

Het verbeteren van de fysieke bereikbaarheid blijft een uitdaging, vooral op het gebied van het openbaar vervoer. Wij hebben een snelle toegang tot de N18 en de A18 snelweg, maar vermindering van de verkeersoverlast in Heelweg en de aanleg van fietspaden komen hierbij naar voren.

Meestal inwoners hebben tenminste een auto per gezin, en soms meer. De verwachting is meer elektrische auto's komen in plaats van brandstof modellen, maar het aantal zal niet afnemen totdat de volledig automatische auto beschikbaar is. Dan is het delen van een auto een aantrekkelijke propositie (robot taxi's). Echter, dit scenario is in tegenstelling tot worden gerealiseerd vóór 2030.

De fiets is voor veel inwoners een laagdrempelig vervoermiddel. De opkomst van de elektrische fiets draagt hieraan bij. Het gebruik ervan is goed voor zowel de gezondheid als de duurzaamheid. Wij zoeken de verbetering van het fietspadnetwerk in Heelweg en omgeving. We proberen verder het utilitaire netwerk zoveel mogelijk in samenhang te bezien met het recreatieve netwerk.

Gezien de toenemende afhankelijk van onze samenleving van digitale systemen is de aanwezigheid van snel internet voor de inwoners en bezoekers van Heelweg en omgeving een belangrijk speerpunt waar we ons voor willen inzetten. Snel internet is een motor voor economische groei, en is de middel voor thuiswerkers om bereikbaar te zijn. Als is boven geschreven, wij krijgen de kans voor glasvezel. Het is nu of nooit.

4.3.1 **Bereikbaarheid in 2030**

Heelweg West- en Oost zijn verbonden met een veilig fietspad langs de Bosboomboekerweg. Het Buurtschapshuus ligt ook als een halte in het recreatieve fietsnetwerk.

Qua digitale bereikbaarheid, wij hebben een glasvezelnetwerk sinds 2018, en wij zijn klaar voor de toekomst.

4.4 **Werkgelegenheid**

Wonen en kleinschalig werken zijn gemengd in Heelweg, en het is belangrijk dat het blijft zo. Met het breedband internet thuiswerken is niet meer weg te denken, met goed contact met collega's en klanten via videocommunicatie. Het leidt ook tot de mogelijkheid dat sommige boerderijen worden herstemd voor nieuwe functies als innovatieve kleine bedrijven. De gemeente moet open staan voor flexibiliteit in zijn visie voor wonen en werken.

De agrarische sector is een wezenlijke speler en bestaat vooral uit akkerbouwbedrijven, melkveehouderijen, fruitkwekers en wijngaarden. De agrarische sector is ook belangrijk voor het beheer en onderhoud van het landschap dat niet alleen een agrarische productiefunctie heeft, maar ook belangrijk is voor de toeristische sector en als recreatiegebied. Bovendien zijn er in de loop der tijd ook in het buitengebied vrijgekomen agrarische gebouwen omgezet naar burgerwoningen. Het spanningsveld tussen economisch ondernemerschap enerzijds en de beleving van het landschap anderzijds kan soms leiden tot belangentegenstellingen tussen de traditionele agrarische gebruikers, de nieuwe gebruikers en natuurorganisaties.

4.4.1 Werkgelegenheid in 2030

Onze doelen zijn:

- Wij streven voor een gezonde lokale economie te houden in Heelweg e.o.
- Wonen en kleinschalig werken gemengd zijn in Heelweg, en blijft zo.
- Door het stimuleren van agrarisch natuurbeheer, kunnen natuurkwaliteiten worden verbeterd die gebonden zijn aan agrarisch grondgebruik;
- Wees tegelijkertijd alert op kansen om nieuwe innovatieve bedrijven op te zetten met bestaande faciliteiten zoals gesloten boerderijen.
- De rol van vrijwilligers, vooral in de zorg, en de balans tussen vrijwilligerswerk en de professional organisaties blijft een belangrijk middel voor de samenleving.

5 Nu op weg naar 2030

Het leven op de Heelweg is goed en dat willen we graag zo houden. Deze Toekomstvisie gaat over de leefbaarheid op de Heelweg in de jaren die komen en is een bijdrage aan gemeentelijk beleid.

Op de Heelweg kunnen we ons op dit moment verheugen met het vernieuwde Buurtschapshuis - te meer omdat dit door bewoners zelf en met grote inzet is gerealiseerd - en met de aanstaande aanleg van glasvezel voor internet. Toch zijn er tot 2030 nogal wat uitdagingen om de leefbaarheid te behouden!

Op vrij korte termijn verwachten we dat de Heelweg te maken krijgt met veranderingen aan de infrastructuur die leiden tot een verdere splitsing en isolatie van de Heelweg. Voor de Twenteroute-N18 zijn er plannen om de doorstroming verder te verbeteren (lees: minder kruispunten), wat enerzijds ten koste kan gaan van de bereikbaarheid van "Heelweg super-Oost" (Heelweg ten zuidoosten van de Twenteroute) met de rest van de Heelweg en anderzijds van de ontsluiting van de Heelweg met de omgeving (Twenteroute, Varsseveld). Daarnaast komen de plannen voor de Noordtak van de Betuwelijn weer ter tafel (2020). Mocht deze aangelegd worden zoals eerder aangekondigd, dan betekent dit een ernstige bedreiging voor de leefbaarheid op de Heelweg omdat het geplande tracé dwars door de Heelweg loopt. Het is zaak dat lokale betrokkenen hier van begin af aan bovenop te zitten en zoveel mogelijk inspraak te krijgen op de eventuele aanleg van en - indien nodig – op het tracé.

Op de wat langere termijn zijn het vooral de bevolkingsopbouw en de veranderende werkgelegenheid die invloed hebben op de leefbaarheid op de Heelweg. Een evenwichtige bevolkingsopbouw is belangrijk voor een actieve gemeenschap. Door innovatieve bedrijfsontwikkeling, zowel agrarisch als niet agrarisch, te stimuleren wordt de Heelweg ook voor jongeren aantrekkelijk om te wonen. Daarnaast is de Heelweg aantrekkelijk voor forenzen die werken in de regio Zevenaar – Duiven - Arnhem door

de goede bereikbaarheid via de A18 en de nabijheid van een treinstation. Mits er voldoende woonkansen zijn. Het is daarom zaak dat er hard wordt gewerkt aan goede kansen op wonen voor jonge gezinnen en voor bedrijfsontwikkeling.

Veranderingen aan de infrastructuur en bedrijfsontwikkelingen hebben een effect op het landschap en daarmee op de leefbaarheid van de Heelweg. Ook hierbij willen we als bewoners nadrukkelijk betrokken blijven en waar nodig initiatieven nemen.

Tenslotte zal er aandacht zijn voor het langer thuis wonen van ouderen op de Heelweg. Zo zullen een aantal voorzieningen voor ouderen lokaal worden georganiseerd, zoals een mobiele zorgpost in het Buurtschapshuus.

De Heelweg verheugt zich op een goede samenwerking met de gemeente Oude IJsselstreek om samen te werken aan de toekomst. De Heelwegse bewoners hebben recent laten zien dat ze samen kunnen en willen werken aan de goede leefbaarheid op de Heelweg. Dit goede gevoel willen we graag vasthouden om in 2030 nog met zo blij te zijn op de Heelweg als vandaag de dag!

6 Bijlage 1: Duurzame Voorzieningen Enquête

Heelwegs Belang heeft dit enquête aan onze bewoners toegankelijk gemaakt. Deze verslag in het resultaat van de verzameling van antwoorden.

Vraag 1 : Infrastructuur op het Platteland: Welke van onderstaande voorzieningen vind u van belang voor uw regio. Graag ook volgorde van belangrijkheid aangeven (1= belangrijkst; 10 is minst belangrijk)

1.1 Drinkwater voorziening	2
1.2 irrigatiewater voorziening	8
1.3 Elektriciteitsvoorziening	1
1.4 Riool	3
1.5 Verlichting op openbare wegen	7
1.6 Wegen	2
1.7 Openbaar vervoer	6
1.8 Telecommunicatie: bereik van mobieltje	2
1.9 Breedband/ Snel internet	1
1.10 Voorzieningen die voorwaarden scheppen voor de regionale economie (Banken, bedrijfsgebouwen etc.)	5

Vraag 2 : Infrastructuur op het Platteland Is de voorziening beschikbaar, duurzaam, en goed onderhouden?

2.1 Drinkwater voorziening	Ja
2.2 irrigatiewater voorziening	Weet ik niet
2.3 Elektriciteitsvoorziening	Ja
2.4 Riool	Ja
2.5 Verlichting op openbare wegen	Ja
2.6 Wegen	Ja
2.7 Openbaar vervoer	Nee
2.8 Telecommunicatie: bereik van mobieltje	Nee
2.9 Breedband/ Snel internet	Nee
2.10 Voorzieningen die voorwaarden scheppen voor de regionale economie (Banken, bedrijfsgebouwen etc.)	Nee

Vraag 3 : Infrastructuur op het Platteland: Wie is verantwoordelijk voor deze infrastructuur: de overheid, een instelling of particulier initiatief?

O – Overheid; I – Instelling; P – Particulier; ? – weet ik niet.

3.1 Drinkwater voorziening	I
3.2 irrigatiewater voorziening	?
3.3 Elektriciteitsvoorziening	I
3.4 Riool	O
3.5 Verlichting op openbare wegen	O
3.6 Wegen	O
3.7 Openbaar vervoer	I
3.8 Telecommunicatie: bereik van mobieltje	I
3.9 Breedband/ Snel internet	I
3.10 Voorzieningen die voorwaarden scheppen voor de regionale economie (Banken, bedrijfsgebouwen etc.)	I

Vraag 4 : Voorzieningen op het Platteland: Welke van de volgende voorzieningen vind u belangrijk voor een vitaal platteland. Graag ook volgorde van belangrijkheid aangeven (1= belangrijkste; 13 is minst belangrijk)

4.1 Voorzieningen kinderopvang en kleuterschool	2
4.2 Voorzieningen basisonderwijs en voortgezet onderwijs	1
4.3 Voorzieningen HBO en Universiteit	13
4.4 Gezondheidsvoorzieningen als Huisarts, Fysiotherapie, pedoloog	5
4.5 Tandarts	5
4.6 Babyzorg, Consultatiebureau	5
4.7 Winkels	4
4.8 Banken, geldautomaten	8
4.9 Jeugdvoorzieningen, GGD	6
4.10 Dierenarts	7
4.11 Bibliotheek	8
4.12 Dorpshuis, wijkcentrum. Plaats voor ontmoeting	4
4.13 Andere voorzieningen, bijv. Sportclub/hal	7

Vraag 5 : Voorzieningen op het Platteland: Is deze voorziening aanwezig in uw dorp?

5.1 Voorzieningen kinderopvang en kleuterschool	Ja
5.2 Voorzieningen basisonderwijs en voortgezet onderwijs	Ja
5.3 Voorzieningen HBO en Universiteit	Nee
5.4 Gezondheidsvoorzieningen als Huisarts, Fysiotherapie, pedoloog	Nee
5.5 Tandarts	Nee
5.6 Babyzorg, Consultatiebureau	Nee
5.7 Winkels	Nee
5.8 Banken, geldautomaten	Nee
5.9 Jeugdvoorzieningen, GGD	Nee
5.10 Dierenarts	Nee
5.11 Bibliotheek	Nee
5.12 Dorpshuis, wijkcentrum. Plaats voor ontmoeting	Ja
5.13 Andere voorzieningen, bijv. Sportclub/hal	Ja

Vraag 6 : Voorzieningen op het Platteland: Wie biedt de voorziening aan: overheid of bewoners of particulier (commercieel).

6.1 Voorzieningen kinderopvang en kleuterschool	?
6.2 Voorzieningen basisonderwijs en voortgezet onderwijs	O
6.3 Voorzieningen HBO en Universiteit	O
6.4 Gezondheidsvoorzieningen als Huisarts, Fysiotherapie, pedoloog	P
6.5 Tandarts	P
6.6 Babyzorg, Consultatiebureau	?
6.7 Winkels	P
6.8 Banken, geldautomaten	P
6.9 Jeugdvoorzieningen, GGD	O
6.10 Dierenarts	P
6.11 Bibliotheek	O
6.12 Dorpshuis, wijkcentrum. Plaats voor ontmoeting	P
6.13 Andere voorzieningen, bijv. Sportclub/hal	P

Vraag 7 : Vind u deze voorzieningen over het algemeen eerlijk verdeeld over de regio en gelijk bereikbaar voor iedereen?

Geen reactie

Vraag 8 : Heeft u opmerkingen voor ons?

Buurthuis is essentiële behoefte, moet blijven. Snel internet is een MUST, ontbreken daarvan weerhoudt een grote bevolkingsgroep om voor wonen op het platteland te kiezen, en is dus SLECHT voor de leefbaarheid.

7 Bijlage 2: Bewonersenquête 2015

In 2015 Heelwegs Belang heeft een bewonersonderzoek door middel van een vragenlijst gedaan. Er waren 62 respondenten, circa 7% van de bewoners en 16% van de huishoudens in Heelweg.

Bewonersenquête

- 62 respondenten
 - circa 7% van de bewoners,
 - circa 16% van de huishoudens
- 29 vrouwen, 33 mannen

Leeftijdsgroep	Per groep	Waardering
Jonger dan 20 jaar	3%	4,5
20 - 35 jaar	10%	4,2
35 - 50 jaar	27%	4,2
50 - 65 jaar	40%	4,2
Ouder dan 65 jaar	19%	4,5
Totaal	100%	4,2

62 respondenten

Heelwegse regio's	Per regio	Waardering
Heelweg-Oost	19%	4,1
Heelweg-West	24%	4,4
Net over de grens van de Heelweg...	8%	4,0
Noord West van de Twente route	18%	4,3
Zuid Oost van de Twente route	31%	4,3
Totaal	100%	4,2

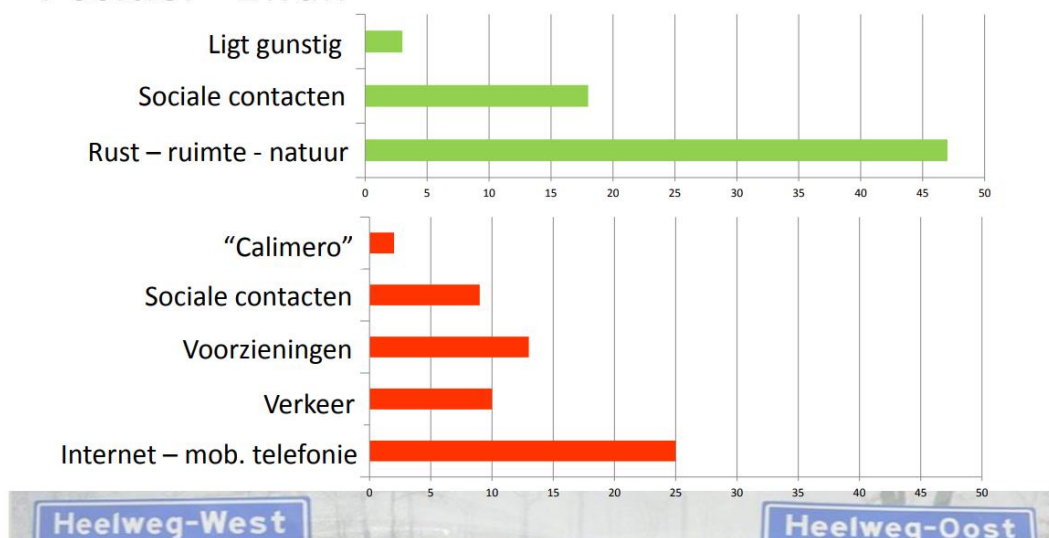

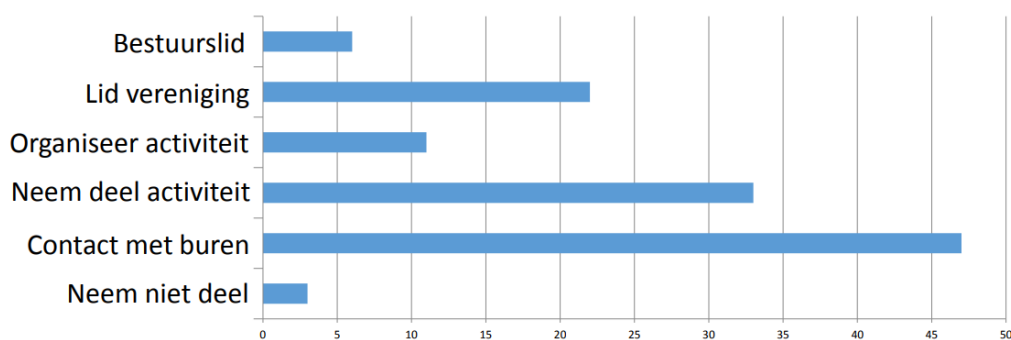
Bewonersenquête

Op de Heelweg	Per groep	Waardering
Ik ben geboren en getogen	21%	4,0
Ik woon hier tussen de 0 en 10 jaar	27%	4,3
Ik woon hier meer dan 10 jaar	52%	4,3
Totaal	100%	4,2

Positief - zwak

Deelname sociale leven

Belangrijkste taken voor HB 2015-2016?

